

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

P8_TA(2016)0487

Prawa kobiet w państwach Partnerstwa Wschodniego

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 grudnia 2016 r. w sprawie praw kobiet w państwach Partnerstwa Wschodniego (2016/2060(INI))

(2018/C 238/03)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 2 i art. 3 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) ustanawiające równość kobiet i mężczyzn jako jedną z głównych zasad, na których opiera się UE,
- uwzględniając Konwencję ONZ z dnia 18 grudnia 1979 r. w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet,
- uwzględniając pekińską platformę działania ONZ na rzecz równości, rozwoju i pokoju z 1995 r.,
- uwzględniając rezolucje Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1820 (2008), 1325 (2000) i ostatnią rezolucję nr 2242 (2015) w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa,
- uwzględniając deklarację pekińską i pekińską platformę działania z września 1995 r., program działania Międzynarodowej Konferencji na temat Ludności i Rozwoju (konferencji w Kairze) z września 1994 r. oraz wyniki ich konferencji przeglądowych,
- uwzględniając wspólny komunikat Komisji i wysokiej przedstawiciel Unii Europejskiej do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z dnia 18 listopada 2015 r. pt. „Przegląd europejskiej polityki sąsiedztwa” (SWD(2015)0500),
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 18 lutego 2008 r. w sprawie europejskiej polityki sąsiedztwa oraz konkluzje Rady z dnia 20 kwietnia 2015 r. i z dnia 14 grudnia 2015 r. w sprawie przeglądu tej polityki,
- uwzględniając wspólną deklarację przyjętą podczas szczytu Partnerstwa Wschodniego w Pradze w dniu 7 maja 2009 r.,
- uwzględniając wspólną deklarację przyjętą podczas szczytu Partnerstwa Wschodniego w Wilnie w dniach 28–29 listopada 2013 r. na temat przyszłości Partnerstwa Wschodniego,
- uwzględniając wspólną deklarację przyjętą podczas szczytu Partnerstwa Wschodniego w Rydze w dniach 21–22 maja 2015 r.,
- uwzględniając układy o stowarzyszeniu / pogłębione i kompleksowe strefy wolnego handlu (AA/DCFTA) między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi z jednej strony, a Gruzją, Mołdawią i Ukrainą z drugiej strony,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 232/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające Europejski Instrument Sąsiedztwa ⁽¹⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 27.

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 20 lipca 2015 r. w sprawie planu działania dotyczącego praw człowieka i demokracji na lata 2015–2019,
 - uwzględniając konkluzje Rady z dnia 26 października 2015 r. dotyczące planu działania w sprawie równości płci oraz wzmocnienia pozycji kobiet w kontekście współpracy na rzecz rozwoju na lata 2016–2020,
 - uwzględniając wspólny dokument roboczy Komisji i wysokiej przedstawiciel Unii Europejskiej z dnia 21 września 2015 r. pt. „Równość płci i wzmocnienie pozycji kobiet: jak odmienić los dziewcząt i kobiet w kontekście stosunków zewnętrznych UE w latach 2016–2020?”,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 21 stycznia 2016 r. w sprawie układów o stowarzyszeniu / pogłębionych i kompleksowych stref wolnego handlu z Gruzją, Mołdawią i Ukrainą⁽¹⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 grudnia 2015 r. w sprawie rocznego sprawozdania dotyczącego praw człowieka i demokracji na świecie za rok 2014 oraz polityki UE w tym zakresie⁽²⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 października 2015 r. w sprawie odnowienia planu działania UE w zakresie równości płci i wzmocnienia pozycji kobiet w kontekście współpracy na rzecz rozwoju⁽³⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 października 2013 r. pt. „Ludobójstwo ze względu na płeć: brakujące kobiety?”⁽⁴⁾,
 - uwzględniając swoje poprzednie rezolucje oraz tę najnowszą z dnia 9 lipca 2015 r. w sprawie przeglądu europejskiej polityki sąsiedztwa⁽⁵⁾,
 - uwzględniając projekt Rady Europy dotyczący ułatwiania kobietom dostępu do wymiaru sprawiedliwości w pięciu państwach Partnerstwa Wschodniego,
 - uwzględniając konwencję stambulską przyjętą przez Radę Europy w 2011 r.,
 - uwzględniając sprawozdania na temat poszczególnych krajów i sprawozdania z postępów krajów Partnerstwa Wschodniego przedstawiane w ramach stambulskiego planu działania OECD w zakresie walki z korupcją,
 - uwzględniając konwencje Międzynarodowej Organizacji Pracy w sprawie równouprawnienia płci, a mianowicie Konwencję (nr 100) z 1951 r. dotyczącą jednakowego wynagrodzenia dla pracujących mężczyzn i kobiet za pracę jednakowej wartości, Konwencję (nr 111) z 1958 r. dotyczącą dyskryminacji w zakresie zatrudnienia i wykonywania zawodu, Konwencję (nr 156) z 1981 r. dotyczącą równości szans i traktowania pracowników obu płci: pracowników mających obowiązki rodzinne i Konwencję (nr 183) z 2000 r. dotyczącą ochrony macierzyństwa,
 - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia oraz opinię Komisji Spraw Zagranicznych (A8-0365/2016),
- A. mając na uwadze, że według deklaracji z Pragi podstawą Partnerstwa Wschodniego jest przywiązanie do zasad prawa międzynarodowego i podstawowych wartości, w tym demokracji, praworządności i poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności; mając na uwadze, że w deklaracji z Rygi kwestię równości płci uznano za obiecujący nowy obszar współpracy;
- B. mając na uwadze, że kluczowymi zasadami zrewidowanej europejskiej polityki sąsiedztwa są lepsze zróżnicowanie oraz większa odpowiedzialność krajów partnerskich, z uwzględnieniem szczególnej sytuacji każdego kraju;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0018.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0470.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0350.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 181 z 19.5.2016, s. 21.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0272.

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

- C. mając na uwadze, że równość kobiet i mężczyzn jest zapisana w konstytucjach i przepisach prawa wszystkich krajów Partnerstwa Wschodniego i że wszystkie te kraje bez zastrzeżeń ratyfikowały najważniejsze konwencje międzynarodowe w tym obszarze; wyrażając ubolewanie w związku z faktem, że kobiety w krajach Partnerstwa Wschodniego wciąż są ofiarami dyskryminacji społecznej;
- D. mając na uwadze, że wszystkie kraje Partnerstwa Wschodniego przygotowały strategie, programy lub plany działania służące poprawie sytuacji kobiet;
- E. mając na uwadze, że w państwach Partnerstwa Wschodniego w 2015 r. kobiety zajmowały jedynie 17 spośród 136 wyższych stanowisk ministerialnych, odsetek kobiet wśród posłów do parlamentów wynosił średnio 16 %, a odsetek kobiet na najwyższych stanowiskach w służbie cywilnej – średnio tylko 17 %; mając na uwadze, że kobiety przewodzą jedynie trzem partiom politycznym w całym regionie;
- F. mając na uwadze, że na rynkach pracy w państwach Partnerstwa Wschodniego segregacja wertykalna i horyzontalna w zatrudnieniu kobiet ma ciągle silne oparcie w normach kulturowych i społecznych; mając na uwadze, że dodatkowym obciążeniem dla kobiet jest „praca na drugim etacie”, czyli ich nieopłacane obowiązki domowe;
- G. mając na uwadze, że rozpowszechnione w społeczeństwie stereotypy nadają kobiecie podległą rolę; mając na uwadze, że stereotypy te powielane są już od dzieciństwa i są widoczne w wyborze ścieżki szkolenia i kształcenia aż do rynku pracy;
- H. mając na uwadze, że wiele kobiet z terenów wiejskich wobec braku innych możliwości jest skłonnych do przyjmowania nisko wynagradzanej pracy w rolnictwie, przy czym często jest to praca nierejestrowana i nie towarzyszą jej żadne prawa w zakresie zabezpieczenia społecznego; mając na uwadze, że zniesienie nierówności między kobietami a mężczyznami w rolnictwie mogłoby pomóc w zapewnieniu kobietom i mężczyznom równego dostępu do zatrudnienia, a także równego wynagrodzenia za pracę o równej wartości;
- I. mając na uwadze, że kobiety i mężczyźni w krajach Partnerstwa Wschodniego często napotykają trudności w dostępie do usług i praw w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, nadal istnieją też poważne bariery dla kobiet ubogich, migrantów oraz osób należących do mniejszości etnicznych i mieszkających na obszarach wiejskich; mając na uwadze, że mniej niż 50 % kobiet w krajach Partnerstwa Wschodniego korzysta z nowoczesnych metod antykoncepcji, w niektórych krajach liczba ta wynosi nawet mniej niż 20 %, a głównymi przyczynami tej sytuacji są niskiej jakości doradztwo, wysokie koszty, brak wyboru i niestabilna podaż środków antykoncepcyjnych;
- J. mając na uwadze, że kobiety będące ofiarami przemocy uwarunkowanej płcią nadal mają poważne trudności z dostępem do wymiaru sprawiedliwości, a w szczególności to, że nie wszystkie formy przemocy względem kobiet są kryminalizowane, często nie zgłasza się przestępstw tej kategorii, wyroki skazujące za gwałt są bardzo nieliczne, a państwo nie finansuje usług wsparcia lub finansuje je tylko w niewielkim stopniu;
- K. mając na uwadze, że choć częstotliwość występowania przemocy wobec kobiet i przyzwolenia na taką przemoc jest bardzo różna w poszczególnych krajach Partnerstwa Wschodniego, odnotowuje się ją relatywnie często: w czterech spośród sześciu krajów przemocy fizycznej doświadczyło w życiu ponad 20 % kobiet; mając na uwadze, że dostępne porównywalne dane nie są wystarczające, by określić częstotliwość występowania przemocy fizycznej, seksualnej i psychologicznej w miejscu pracy, i że prawdopodobnie przyczyną tego jest niezgłaszanie wielu jej przypadków; mając na uwadze, że przemocą są dużo bardziej zagrożone kobiety z mniejszości etnicznych, np. mniejszości romskiej;
- L. mając na uwadze, że kraje Partnerstwa Wschodniego wciąż są krajami pochodzenia, a czasem krajami tranzytu i krajami docelowymi, w procedurze handlu ludźmi, którego ofiarami są kobiety i dziewczęta, a celem m.in. wykorzystywanie seksualne;
- M. mając na uwadze, że przedłużające się konflikty nadal blokują rozwój w regionie i bardzo negatywnie wpływają na życie mieszkających tam ludzi, w tym kobiet i dziewcząt, a także na przysługujące im prawa człowieka;

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

- N. mając na uwadze, że trwający konflikt we wschodniej Ukrainie pogłębił stereotypy płci, które podkreślają rolę mężczyzn jako odpowiedzialnych za zapewnianie ochrony, a kobiet jako troskliwych opiekunek oraz ograniczają zaangażowanie i udział kobiet w rozwiązywaniu konfliktów;
- O. mając na uwadze, że na Ukrainie ponad 1,5 mln ludzi, z których dwie trzecie stanowią kobiety i dzieci, zostało przesiedlonych wewnątrz od czasu wybuchu konfliktu, przez co napotykają trudności w dostępie do opieki zdrowotnej, mieszkań i zatrudnienia;
- P. mając na uwadze, że dziewczęta romskie w Mołdawii spędzają średnio mniej niż cztery lata w szkole w porównaniu z 11 latami, jakie poświęcają na naukę szkolną dziewczęta z innych grup społecznych, z powodu małżeństw dzieci i wczesnych małżeństw, nieplanowanych ciąż i obowiązków związanych z opieką nad dziećmi;
- Q. mając na uwadze, że UE i jej państwa członkowskie są zdeterminowane chronić i wdrażać prawa człowieka, które przysługują kobietom i dziewczętom, oraz zapewniać im możliwość korzystania z tych praw, a także zdecydowanie promują te prawa we wszystkich stosunkach zewnętrznych, także poza współpracą na rzecz rozwoju;
- R. mając na uwadze, że równość płci jest nadal jednym z horyzontalnych priorytetów europejskiej polityki sąsiedztwa i Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa, a także to, że ta zrewidowana polityka powinna przewidywać większe wsparcie społeczeństwa obywatelskiego oraz ponowne skoncentrowanie się na znaczeniu równości płci; mając na uwadze, że społeczeństwo obywatelskie odgrywa bardzo ważną rolę w zapewnianiu równości kobiet i mężczyzn w Partnerstwie Wschodnim;
- S. mając na uwadze, że kraje Partnerstwa Wschodniego mogą uczestniczyć w licznych unijnych programach, takich jak Erasmus+, Cosme, Kreatywna Europa i Horyzont 2020;
- T. mając na uwadze, że opieka prenatalna, wykwalifikowana pomoc przy porodzie oraz dostęp do opieki położniczej w nagłych przypadkach i do niezbędnego wyposażenia mają kluczowe znaczenie dla zmniejszenia umieralności matek; mając na uwadze, że kraje Partnerstwa Wschodniego nadal mają zaległości w objęciu opieką wszystkich kobiet, zwłaszcza na najbardziej oddalonych terenach lub tych należących do zmarginalizowanych grup społecznych, takich jak mniejszości narodowe, migranci i kobiety niepełnosprawne;
1. uważa, że sytuacja w dziedzinie praw kobiet w krajach Partnerstwa Wschodniego wymaga poprawy; zauważa, że głębokie zmiany gospodarcze i niepewność ekonomiczna negatywnie wpływają na sytuację ekonomiczną kobiet, co skutkuje brakiem faktycznej równości kobiet i mężczyzn;
 2. zaznacza, że ogólna stabilność polityczna i przestrzeganie praw człowieka stanowią ogólnie niezbędny warunek wstępny wzmocnienia ochrony praw kobiet i poprawy ich sytuacji w poszczególnych krajach;
 3. uważa, że kraje Partnerstwa Wschodniego powinny podjąć natychmiastowe działania w celu zwiększenia równości kobiet i mężczyzn w społeczeństwie, w tym przyjąć krajowe plany działania oraz podjąć współpracę z organizacjami międzynarodowymi i zainteresowanymi stronami reprezentującymi społeczeństwo obywatelskie;
 4. apeluje do krajów Partnerstwa Wschodniego, by wypełniły luki w swoich przepisach antidyskryminacyjnych i by częściej powoływały się w orzeczeniach sądowych na ustawodawstwo, w tym na normy międzynarodowe, przeciwdziałające dyskryminacji ze względu na płeć, w celu zwiększenia wykonalności przepisów ustawowych, a także by położyły kres łamaniu praw kobiet w swoich krajach;
 5. zauważa, że w niektórych krajach sytuacja osób LGBTI pozostaje niepewna i niepokojąca, pomimo dekryminalizacji homoseksualizmu; potępia w jak najostrzejszy sposób przypadki dyskryminacji i przemocy wobec LGBTI i wzywa władze krajowe do przyjęcia polityki zwalczającej wszelkie formy dyskryminacji ze względu na orientację seksualną;
 6. podkreśla potrzebę prowadzenia społecznych kampanii informacyjnych oraz zmian instytucjonalnych mających na celu wykorzenienie utrwalonych stereotypów dotyczących kobiet, które to stereotypy mają negatywne skutki we wszystkich obszarach życia społecznego kobiet;
 7. wzywa organy krajowe do wykazania czujności i stanowczości oraz karania przypadków znieważania i stygmatyzacji osób LGBTI, zwłaszcza przez osoby pełniące urząd publiczny lub w ramach sfery publicznej;

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

Udział kobiet w podejmowaniu decyzji

8. ubolewa, że w strukturach władzy w państwach Partnerstwa Wschodniego kobiety są znacząco i wyraźnie nieobecne;
9. wskazuje na wciąż występujące praktyki dyskryminacyjne na scenie politycznej krajów Partnerstwa Wschodniego, gdzie nawet jeśli kobietom udało się objąć polityczne i decyzyjne stanowiska wysokiego szczebla, nadal podważa się ich zdolności i kompetencje;
10. domaga się równego dostępu do władzy i reprezentacji dla kobiet na wszystkich szczeblach rządowych i decyzyjnych w celu wspierania ich roli przywódczej; uznaje zasadniczą rolę organizacji społeczeństwa obywatelskiego i międzynarodowych organizacji pozarządowych we wspieraniu pozytywnych reform i środków na rzecz ochrony praw kobiet i poprawy ich udziału w życiu politycznym i społecznym; zachęca do wymiany najlepszych praktyk w zakresie promowania udziału kobiet w życiu politycznym w instytucjach zdecentralizowanych i samorządach lokalnych; podkreśla, że najlepsze rezultaty uzyskuje się wtedy, gdy działaniom tym przewodzą partie polityczne, i podkreśla zatem kluczową rolę europejskich partii politycznych i ich sekcji kobiecych;
11. apeluje do państw Partnerstwa Wschodniego, by propagowały i ułatwiały uczestnictwo kobiet oraz pełnienie przez nie roli przywódczej w życiu politycznym; podkreśla, że większa obecność kobiet w strukturach administracyjnych przeprowadzających najważniejsze reformy – np. antykorupcyjne i gospodarcze – byłaby korzystna; z zadowoleniem przyjmuje wszelkie działania zmierzające do realizacji tego celu, takie jak wprowadzenie obowiązkowych kwot na listach kandydatów, udzielanie dotacji, szkolenia i wsparcie działaczek i kobiet zajmujących się polityką oraz prowadzenie programów mentoringu i kampanii informacyjnych zmieniających wizerunek kobiet w mediach;
12. podkreśla pozytywną rolę, jaką może odegrać Zgromadzenie Parlamentarne Euronest w promowaniu udziału kobiet w polityce oraz ich widoczności w krajach Partnerstwa Wschodniego; z zadowoleniem przyjmuje pierwsze posiedzenie Forum Kobiet krajów Euronestu, które odbyło się w marcu 2016 r.; zachęca też bardziej ogólnie do tworzenia i wspierania przez UE międzynarodowych sieci kobiet w polityce;
13. zdecydowanie popiera udział kobiet i ich rolę w organizacjach rządowych i pozarządowych, działaniach oraz programach zwalczających korupcję oraz w walce z korupcją; jest zdania, że zasadniczo zwiększenie uczestnictwa kobiet w życiu politycznym i wyższych organach administracji krajów Partnerstwa Wschodniego przyczyniłoby się do odnowy ich klasy politycznej, a zatem wniosło wkład w dokonującą się transformację polityczną;
14. przypomina, że misje obserwacji wyborów z ramienia UE i inne międzynarodowe misje obserwacji wyborów przedstawiają w swoich sprawozdaniach zalecenia dotyczące udziału kobiet w procesie wyborczym; wzywa UE do pełnego wykorzystywania tych zaleceń w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa;

Udział kobiet w gospodarce

15. odnotowuje, że – ogólnie rzecz biorąc – kobiety w krajach Partnerstwa Wschodniego stanowią relatywnie duży odsetek ludności aktywnej zawodowo, jednak w ostatnich latach ich udział w gospodarce zmalał;
16. odnotowuje, że funkcjonowanie stereotypów płci i dyskryminacja kobiet uniemożliwiają większe włączenie kobiet w rynek pracy i leżą u podstaw dodatkowych barier blokujących przedsiębiorczość kobiet;
17. ubolewa nad tym, że kobiety są dużo częściej zatrudniane w sektorze usług i w sektorze państwowym, gdzie ich zarobki są znacząco niższe niż w sektorach, w których zatrudnia się przeważnie mężczyźni, a zróżnicowanie wynagrodzenia ze względu na płeć jest nadal wysokie i sięga nawet 50%; ponadto kobiety aspirujące do stanowisk kierowniczych napotykały przeszkody kulturowe i socjologiczne, co również nierzadko zdarza się w UE;

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

18. ubolewa, że kobiety są aktywne głównie w słabo opłacanych sektorach pomimo wyższego od mężczyzn poziomu wykształcenia we wszystkich krajach Partnerstwa Wschodniego; wzywa do zaangażowania kobiet w proces podejmowania decyzji i wdrażania polityki gospodarczej, do promowania programów biznesowych na rzecz integracji i promocji udziału kobiet w spółkach i przedsiębiorstwach oraz do realizacji projektów lokalnego rozwoju mających na celu ekonomiczną emancypację kobiet; zachęca do przyjęcia ukierunkowanego podejścia na rzecz zapewnienia większej liczby kobiet stanowiących inspirujący wzór przywództwa i pracy na stanowiskach kierowniczych, tak aby młodsze pokolenia kobiet mogły uwierzyć w swoje zdolności przywódcze we wszystkich sektorach pracy; podkreśla konieczność aktywnego udziału kobiet w związkach zawodowych oraz pilną konieczność przezwyciężenia prawnych i strukturalnych barier dyskryminujących kobiety w środowisku pracy, aby osiągnąć taką samą płacę za taką samą pracę i zlikwidować różnice w wysokości wynagrodzeń i emerytur obu płci;

19. odnotowuje, że przystępne cenowo usługi opieki nad dziećmi oraz jasne przepisy gwarantujące okres wychowawczy mają decydujące znaczenie dla podniesienia współczynnika aktywności zawodowej kobiet; odnotowuje, że w niektórych przypadkach brak tych gwarancji utrudnia dziewczętom i młodym kobietom dostęp do edukacji oraz rozwój ich kariery, gdyż muszą one zajmować się rodzeństwem;

20. podkreśla, że to kobiety najczęściej odpowiadają za opiekę nad osobami starszymi i niesamodzielnymi, a kobietom mającym dzieci często utrudnia się powrót na rynek pracy; podkreśla, że równy udział mężczyzn i kobiet w nieodpłatnej pracy, takiej jak opieka nieformalna i obowiązki domowe, stanowi jeden z warunków wstępnych uczestnictwa kobiet w rynku pracy i ich niezależności ekonomicznej; wzywa organy krajowe do dalszego wzmocnienia sieci wysokiej jakości służb opieki nad osobami starszymi i niesamodzielnymi;

21. podkreśla, że w niektórych krajach Partnerstwa Wschodniego ochronne przepisy prawa zakazujące zatrudniania kobiet na stanowiskach potencjalnie niebezpiecznych ograniczają ich dostęp do niektórych zawodów i miejsc pracy i dodatkowo zmniejszają ich szanse na rynku pracy; zachęca państwa Partnerstwa do zmiany tych przepisów;

22. stwierdza, że w ułatwianiu włączania kobiet i dziewcząt w rynek pracy znaczenie mają kształcenie i szkolenie zawodowe wysokiej jakości; podkreśla też rolę edukacji w eliminowaniu stereotypów dotyczących roli kobiety; zaznacza, że należy w ukierunkowany sposób pomagać i doradzać kobietom przedsiębiorcom, które często nie mają dostępu do kredytów czy do struktur handlowych i mierzą się z dużymi obciążeniami regulacyjnymi;

23. zachęca do rozwinięcia gospodarki społecznej dla kobiet i ułatwienia stosowania mikrokredytów jako narzędzia umożliwiającego niezależność ekonomiczną kobiet oraz stymulowania programów biznesowych, których celem jest zachęcanie kobiet do przedsiębiorczości; odnotowuje w tym względzie ogromne znaczenie przejrzystości, sprawiedliwego dostępu i odpowiedniego informowania w odniesieniu do instrumentów wsparcia finansowego;

24. wzywa do zapewnienia wszystkim dzieciom równego dostępu do edukacji, w tym w żłobkach, przedszkolach, placówkach kształcenia podstawowego, średniego i uniwersyteckiego, a także edukacji w dziedzinie nauk ścisłych, technologii, inżynierii i matematyki, zwracając przy tym szczególną uwagę na kształcenie i szkolenie dziewcząt z obszarów wiejskich, przez edukację i zachęcanie od najmłodszych lat, co pomogłoby wspierać wzrost w tym sektorze o zasadniczym znaczeniu dla rozwoju gospodarczego; wzywa do otwarcia dla kobiet wszystkich ścieżek edukacji i zawodów, które wciąż są przed nimi zamknięte; podkreśla problem pracy dzieci, które uniemożliwiają dzieciom dostęp do odpowiedniego kształcenia lub kształcenia zawodowego, co później wpływa na ich zdolność do uzyskania dobrej pozycji na rynku pracy; popiera poszerzenie stowarzyszenia krajów partnerskich z agencjami i programami UE, takimi jak „Horyzont 2020”, Kreatywna Europa, COSME i Erasmus+;

25. podkreśla, że praca dzieci nadal stanowi niezwykle poważny problem w niektórych państwach Partnerstwa Wschodniego, a zwłaszcza w Mołdawii, Gruzji i Azerbejdżanie; apeluje do tych państw o wyznaczenie konkretnych celów związanych z likwidacją wszystkich form pracy dzieci oraz o zapewnienie pełnego egzekwowania odpowiednich ustaw;

Przemoc wobec kobiet

26. stwierdza, że należy zwalczać przemoc domową i przemoc uwarunkowaną płcią w krajach Partnerstwa Wschodniego, w tym molestowanie seksualne, wymuszone macierzyństwo zastępcze i handel ludźmi do celu wykorzystywania seksualnego; zjawiska te są często niezgłaszane ze względu na panujące w społeczeństwie przyzwolenie na takie zachowania;

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

27. potępia stosowanie przemocy seksualnej wobec kobiet i dziewcząt jako narzędzia walki, w tym masowe gwałty, niewolnictwo seksualne, prostytutkę i różne formy prześladowań ze względu na płeć, w tym handel ludźmi i turystykę seksualną; podkreśla, że należy zwalczać przymusowe małżeństwa rozumiane zgodnie z definicją ONZ, w tym małżeństwa dzieci i wczesne małżeństw i wzywa wschodnich sąsiadów UE do konsekwentnego występowania przeciwko wszelkiej formie eksploatacji i wykorzystywania kobiet w związku z macierzyństwem zastępczym; wzywa państwa Partnerstwa Wschodniego do pilnego podjęcia środków mających na celu zapobieganie takim poważnym przestępstwom i ściganie ich nawet poza terytorium tych państw, jeżeli zostały popełnione w obrębie ich jurysdykcji; podkreśla potrzebę wystarczającego finansowania inicjatyw na rzecz zwalczania przemocy wobec kobiet i dziewcząt w sposób gwarantujący długoterminowy dostęp do skutecznych usług dla ofiar i osób poszkodowanych, co wymaga odpowiednich zasobów ludzkich i materialnych; domaga się, aby ofiarom przemocy, zwłaszcza jeśli mają one dzieci pozostające pod ich opieką, pilnie zapewniono środki pozytywne, takie jak programy szkoleń zawodowych, aby zapewnić ich integrację na rynku pracy;

28. zwraca uwagę, że przestępstwa na tle płciowym oraz przemoc seksualna zostały sklasyfikowane w statucie rzymskim jako zbrodnie wojenne, zbrodnie przeciwko ludzkości lub czyny mające znamiona ludobójstwa lub tortur; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2106 z dnia 24 czerwca 2013 r. w sprawie zapobiegania przemocy seksualnej w czasie konfliktów;

29. podkreśla potrzebę wprowadzenia skutecznych mechanizmów ochrony obrońcy praw człowieka;

30. apeluje do krajów Partnerstwa Wschodniego, aby przeznaczyły więcej środków na walkę z wszelkimi formami przemocy wobec kobiet; mowa tu m.in. o zmianie przepisów prawa i udzielaniu wsparcia ofiarom przemocy; podkreśla, że należy dokonać zmian instytucjonalnych, aby przeciwdziałać pokutującym w społeczeństwie stereotypom, które stygmatyzują ofiary gwałtów i przemocy;

31. podkreśla znaczenie, jaki ma cel zrównoważonego rozwoju nr 5, a zwłaszcza jego punkt 2, w którym mowa o wyeliminowaniu wszelkich form przemocy wobec kobiet i dziewcząt w sferze publicznej i prywatnej, oraz potrzebę dokonania przeglądu ustawodawstwa państw Partnerstwa Wschodniego dotyczącego przemocy wobec kobiet i dziewcząt pod kątem jego adekwatności w skutecznym zapobieganiu przemocy wobec kobiet i dziewcząt i jej eliminacji, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeby przyjęcia przepisów w sprawie wszystkich form przemocy (fizycznej, seksualnej, psychologicznej, ekonomicznej) i odpowiednich kar dla sprawców oraz rekompensaty dla ofiar i osób pokrzywdzonych;

32. apeluje do krajów Partnerstwa Wschodniego o opracowanie środków zapewniających uwzględnianie kwestii płci w wymiarze sprawiedliwości, w tym przez szkolenia dla specjalistów w dziedzinie prawa, funkcjonariuszy policji i innych pracowników zajmujących się powiadomieniami i zgłoszeniami dotyczącymi przemocy wobec kobiet i dziewcząt, tak aby ofiary takiej przemocy zostały właściwie wysłuchane; wzywa ponadto do ściślejszej współpracy i rozwijania wiedzy fachowej po stronie policji, prawników, lekarzy, psychologów, władz i organów działających na zasadzie wolontariatu wspomagających ofiary takich ataków;

33. ponownie stwierdza, że selekcja płci dziecka jest poważną formą przemocy uwarunkowanej płcią i narusza prawa człowieka; zachęca do organizowania kampanii informacyjnych, aby zmienić podejście społeczeństwa do praktyk selekcji płci, i apeluje o dołożenie większych starań, aby je uniemożliwić i zwalczać;

34. wzywa rządy do intensywniejszego ścigania osób podejrzanych o handel ludźmi, do skazywania osób handlujących ludźmi do celów pracy przymusowej i wykorzystywania seksualnego, do zapewnienia ochrony nietykalności cielesnej kobiet, których to dotyczy, według „modelu nordyckiego”, a także do wspierania partnerskich organizacji pozarządowych, które zapewniają ofiarom pomoc w rehabilitacji i reintegracji;

35. apeluje o zacieśnienie współpracy między państwami Partnerstwa Wschodniego z jednej strony a agencjami UE i organami ścigania w państwach członkowskich z drugiej strony, tak by walczyć z handlem ludźmi, który jest skądinąd jedną z najbardziej dochodowych form przestępczości zorganizowanej, i rozbijać siatki przestępcze;

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

36. zachęca kraje Partnerstwa Wschodniego do jak najszybszego podpisania i ratyfikacji konwencji stambulskiej w sprawie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet, ponieważ nie ratyfikowało jej żadne z tych państw, oraz apeluje do władz o wprowadzenie i uważne monitorowanie skutecznego wdrażania krajowych strategii zwalczania przemocy wobec kobiet;

37. wzywa do stosowania pekińskiej platformy działania w zakresie edukacji i zdrowia w kwestiach podstawowych praw człowieka, włączając w to dostęp do dobrowolnego planowania rodziny, pełnego zakresu usług w zakresie zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego, w tym antykoncepcji oraz bezpiecznej i legalnej aborcji, a także edukacji seksualnej;

38. podkreśla, że ryzyko śmierci na raka szyjki macicy jest 10 razy większe w krajach Partnerstwa Wschodniego niż w Europie Zachodniej, a choroba ta stanowi najczęściej występujący nowotwór wśród kobiet w wieku od 15 do 44 lat, który ma przez to poważne konsekwencje dla społeczeństwa; wzywa do organizacji krajowych programów badań profilaktycznych i szczepień, aby przeciwdziałać tym tendencjom;

39. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia, aby prawa kobiet, takie jak dostęp do wizej, prawo do legalnego pobytu i prawa socjalne były przyznawane kobietom indywidualnie i nie były uzależnione od ich stanu cywilnego lub związku małżeńskiego;

40. podkreśla, że procedury łączenia rodzin powinny przyznawać indywidualne prawa kobietom i dziewczętom dołączającym do rodzin w UE w celu uniezależnienia ich dostępu do opieki zdrowotnej, edukacji czy pracy od potencjalnie nacechowanego nadużyciami związku z członkiem rodziny;

Rola kobiet w pokojowym rozwiązywaniu konfliktów

41. podkreśla rolę kobiet w rozwiązywaniu konfliktów, budowaniu pokoju i nadzwyczajnych działaniach podejmowanych w związku z konfliktami, takich jak niesienie pomocy humanitarnej dla wysiedleńców; zaznacza, że kobiety powinny w pełni uczestniczyć w negocjacjach pokojowych, odbudowie i przemianach politycznych;

42. zachęca do podejmowania dalszych starań na rzecz pokojowego rozwiązywania konfliktów i apeluje o zwiększenie udziału kobiet w takich działaniach, zgodnie z rezolucjami Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325 i nr 2242 w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa;

43. wzywa do szczególnej ochrony kobiet i dziewcząt ubiegających się o azyl, ponieważ zwłaszcza kobiety i dziewczęta są szczególnie narażone na zagrożenia i mogą uciekać przed przemocą na tle płciowym, lecz być może nie mogą albo nie chcą ujawnić odpowiednich informacji w trakcie procesu uznania statusu uchodźcy;

Przykłady najlepszych praktyk

44. podkreśla znaczenie dzielenia się najlepszymi praktykami i pozytywnymi przykładami, które można naśladować w pozostałych krajach Partnerstwa Wschodniego; jej zdaniem wśród wartych uwagi projektów koniecznie należy wymienić finansowaną przez rząd Szwecji inicjatywę UN Women – UNDP „Kobiety w życiu politycznym Mołdawii”, w ramach której pomaga się budować zdolności polityczne kobiet i organizuje kampanie informacyjne na temat udziału kobiet w procesach politycznych;

45. z zadowoleniem przyjmuje program dotyczący kobiet w biznesie, organizowany przez UE i Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju w krajach Partnerstwa Wschodniego, który zapewnia małym i średnim przedsiębiorstwom kierowanym przez kobiety dostęp do finansowania i doradztwa biznesowego dzięki wspieraniu lokalnych banków partnerskich, które współpracują z takimi przedsiębiorstwami, w zakresie linii kredytowych, zarządzania ryzykiem i pomocy technicznej, a także zapewnia usługi doradztwa biznesowego, szkolenia i mentoring;

46. wskazuje pozytywne przykłady większego zaangażowania kobiet w rozwiązywanie konfliktów i procesy pojednania; jednym z nich jest kaukaski dialog kobiet o pokoju i bezpieczeństwie ustanowiony w 1994 r. i prowadzony przez amerykańską Narodową Fundację Pokoju; dialog nawiązano po to, by kobiety na Kaukazie mogły pracować nad projektami m.in. z zakresu rehabilitacji dzieci poszkodowanych w wyniku wojen oraz szkoleń dotyczących budowania pokoju i demokracji;

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

47. popiera projekty wzmacniające pozycję kobiet, zwiększające u nich wiarę w siebie, gwarantujące ich udział oraz zwiększające ich uprawnienia do podejmowania decyzji we wszystkich obszarach mających wpływ na ich życie; zwraca szczególną uwagę na rolę wolności słowa i opinii we wzmacnianiu pozycji kobiet; popiera projekty dotyczące wzmocnienia pozycji kobiet mające na celu propagowanie udziału kobiet w wyborach lokalnych, takie jak projekt WiLD (Women in Local Democracy [Kobiety w demokracji lokalnej]), dzięki któremu 70 % jego uczestniczek zostało wybranych w wyborach w Armenii w latach 2013 i 2014, albo też dotyczące ich udziału w procesie wdrażania polityki gospodarczej, takie jak projekt, który ma na celu wspieranie kobiet w zakładaniu i prowadzeniu przedsiębiorstw w rejonie Masalli, wdrażany obecnie w Azerbejdżanie w ramach Programu Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju; z zadowoleniem przyjmuje projekt Rady Europy dotyczący ułatwiania kobietom dostępu do wymiaru sprawiedliwości w pięciu państwach Partnerstwa Wschodniego, który ma na celu identyfikację i wspieranie usuwania przeszkód dla równego dostępu kobiet do wymiaru sprawiedliwości oraz wzmocnienie zdolności państw Partnerstwa Wschodniego do tworzenia środków zapewniających, aby wymiar sprawiedliwości uwzględniał kwestie płci, w tym przez szkolenia dla specjalistów w dziedzinie prawa;

Unijne wsparcie w kontekście europejskiej polityki sąsiedztwa

48. podkreśla, że w ostatnich pięciu latach wydano 103 mln EUR na 121 projektów i programów propagujących równość w płci w europejskim sąsiedztwie, w tym 5 mln EUR przeznaczono na program dotyczący kobiet w biznesie w krajach Partnerstwa Wschodniego; uznaje, że UE już udzieliła dużego wsparcia na rzecz celów w dziedzinie praw kobiet i równości płci; mowa tu m.in. o partnerskiej pomocy w ramach TAIEK, która ułatwia przeprowadzenie reformy administracji publicznej i promuje współpracę w zakresie podstawowych zasad i polityk;

49. stwierdza, że o ile równość płci jest zasadą horyzontalną uwzględnianą w całej europejskiej polityce sąsiedztwa i Europejskim Instrumencie Sąsiedztwa, to należy realizować bardziej precyzyjne i mierzalne cele w tym zakresie, mając również na uwadze nowy plan działania w sprawie równości płci oraz wzmocnienia pozycji kobiet w kontekście współpracy na rzecz rozwoju na lata 2016–2020; podkreśla pilną potrzebę uwzględniania aspektu płci jako strategii urzeczywistnienia równości kobiet i mężczyzn, a także pilną potrzebę prowadzenia pozytywnych działań w ramach krajowych planów działania europejskiej polityki sąsiedztwa;

50. wzywa Komisję do uwzględniania aspektu płci we wszystkich obszarach europejskiej polityki sąsiedztwa i ENI, zapewniając w ten sposób opracowywanie i monitorowanie konkretnych celów zapewniających równouprawnienie płci;

51. odnotowuje, że w ramach zrewidowanej europejskiej polityki sąsiedztwa należy skupić się na priorytetach uzgodnionych z partnerami; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w regularnych sprawozdaniach, które będą informować o rozwoju wydarzeń w sąsiedztwie, nacisk zostanie położony również na równość płci;

52. nalega na włączenie problematyki praw kobiet i równości płci do programów dialogu o prawach politycznych i dialogu o prawach człowieka, który jest regularnie prowadzony z krajami Partnerstwa Wschodniego, oraz zaproponowania odpowiednich działań;

53. podkreśla istotną rolę dyplomacji parlamentarnej we wszystkich tych dziedzinach oraz potrzebę wymiany najlepszych praktyk;

54. uważa, że ważne jest gromadzenie zharmonizowanych danych na temat sytuacji kobiet w krajach Partnerstwa Wschodniego; popiera możliwość wprowadzenia wskaźnika równouprawnienia płci opracowanego przez Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn w krajach Partnerstwa Wschodniego; byłby to jeden z projektów finansowanych z Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa;

55. podkreśla, że Europejski Instrument Sąsiedztwa powinien udzielać wsparcia lokalnym organizacjom kobiecym i społeczeństwu obywatelskiemu, które mają największą szansę na dotarcie do miejscowej ludności, na popularyzowanie wiedzy w tych regionach i na rozwiązywanie problemów, z którymi mierzą się tam kobiety i dziewczęta;

56. zachęca państwa członkowskie do zacieśniania współpracy dwustronnej i wielostronnej z krajami Partnerstwa Wschodniego oraz do aktywnego zaangażowania w pomoc przejściową, wsparcie techniczne i wymianę doświadczeń; uważa, że państwa członkowskie leżące w bliskim sąsiedztwie krajów Partnerstwa Wschodniego mogą odegrać ważną rolę w ułatwianiu ściślejszych powiązań oraz angażowaniu innych państw członkowskich w partnerstwa z krajami Partnerstwa Wschodniego;

o

o o

57. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz Komisji.